

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 22. Moritur Honorius Imperator, ac postea Bonifacius Papa. Pelagiani à Cœlestino ex Italiâ ejecti. Julianus cum collegis in Ciliciam ad Theodorum Mopsuestenum navigans eodem Magistro octo contra ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

dilectione, quæ mihi est erga te, quam Deo propitio quibuslibet conviciis absit, ut de medullis mei cordis extirpes, mallet, fili Juliane, ut juvenute meliore, atque fortiore te vinceres: lib. 1. cap. 7. & initio tertii libri ait, Ita tibi, dilecte fili Juliane, Domino donante respondere debeo, ut ferè nescias, utri palma adscribenda sit, eruditioni, quæ cæteros Doctores hac in palæstrâ superavit, an lenitati, quæ offensi tot contumeliis animi motus ingenti virtute repressit. Itaque duobus prioribus libris ex Patrum sententiis contextis pugnat, quatuor reliquos totidem Juliani libris opponit; In horum primo, nempe tertio ejus voluminis, id agit, ut appareat, cum Deus verus, & bonus sit hominum conditor, bonæque sint nuptiæ ab ipsomet Deo institutæ, malam tamen esse concupiscentiam carnis, eoque malo bene uti pudicitiam conjugalem, meliusque non uti continentiam sanctiorem: illud malum nobis non ex substantiâ aliâ, quam Deus non condidit, nobis permixtum esse, ut Manichæus insanit, sed per Adæ inobedientiam exortum, ac in posteros traductum solâ baptismatis gratiâ expiari. In quarto demonstrat, malam esse concupiscentiam ex peccato ortam; virtutes gentilium superbiæ typho inflatas in vitia defuisse; gratiam neque ex meritis dari, neque necessitatem homini inferre; Nuptiarum bonum mederi concupiscentiæ malo, Ethnicos cognovisse malam esse concupiscentiam; nullum pudorem ex illa oriturum fuisse Adamo non peccante, eam tamen in brutis esse bonam, quòd in illis nullam rebellionem foret. Libro quinto tradit, imagini Dei magnam pœnam esse excludi à regno Dei; pudorem ortum ex primo peccato; posse peccatum esse alterius peccati pœnam; ex eadem massâ humani generis damnatâ alios gratis prædestinari ad gloriam, alios in damnatione relinqui: concupiscentiam susceptam Pelagianorum esse naturâ vitium, esse malam, etiam si ei non consentiatur; fuisse semper in Orbe salutare remedium ad delendum peccatum originis. In ultimo denique ostendit, nasci infantes peccato originali infectos, idque oleæ, & oleastri exemplo congruenter explicari: tolli per baptismum ejus reatum, quo omnes sub Dæmonis potestate nascuntur; tantis vitæ miseriis peccati reum oriri hominem probari, ineptèque ab hæreticis Pauli testimonia exponi. Hi libri tantis divinæ scripturæ testimoniis, tot Patrum sententiis referti sunt, ac tantis è subtiliori philosophiâ rationibus præmuniti, ut Julianus iis penè victum se falsus sit, nihil enim contrâ eosdem scripturire ausus, toto hoc campo ejectus intrâ silentii latebras se se occultuit. Hos libros Augustinus dicavit Claudio Episcopo, qui quatuor Juliani libros ad ipsum transmisserat. Edito hoc volumine Sanctus Doctor per quatuor ferè annos nullis Pelagianorum insultibus distractus fuit, quare peccata cuncta fuere usque ad annum 427. quo tempore iterum adversus Pelagianos styllum distrinxit.

CAPUT XXII.

Moriur Honorius Imperator, ac postea Bonifacius Papa. Pelagiani à Cælestino ex Italiâ ejecti. Julianus cum Collegis in Ciliciam ad Theodorum Mopsuestenum navigans eodem Magistro oculo contrâ Sanctum Augustinum libros ibidem conscribit.

Anno
423.

O Bjit anno 423. die 15. Augusti Honorius Imperator; Fuit hic Catholicæ religionis vindex

acerrimus, & ob latas contrâ Donatistas, & Pelagianos leges Augustino unicè dilectus; Cum verò finè prole deceffisset, vacantem Occidentis regiam Johannes Scribarum Præfectus occupavit; Placidia enim Honorii soror cum filiis ab eodem ex Italiâ expulsa ad Theodosium se receperat. Die verò 25. Octobris Bonifacio etiam Pontifice mortuo Cælestinus subrogatus fuit. Quantum Bonifacius Augustino detulerit, patet ex iis, quæ superius nobis descripta sunt. Sanctus Prosper contrâ Collat. cap. 41. hæc ait: *Sanctæ memoriæ Papa Bonifacius piissimorum Imperatorum catholicâ devotione gaudebat, & contrâ inimicos gratiæ Dei non solum Apostolicis, sed etiam regis utebatur edictis; Et quando idem, cum esset doctissimus, adversus tamen libros Pelagianorum beati Augustini Episcopi responsa poscebat.* Cælestinus Decessorum vestigia sequens Pelagianorum conatus infregit, totaque illos Italiâ excludit; Illi quidè singulos quosque Romanæ Ecclesiæ Præsules sub eorundem Pontificatus initiis subdolè tentare sueti, iisdem artibus in Cælestini gratiam irrepere satagerunt; at Decessoribus longè sibi infestiorum Cælestinum experti sunt, nam ubi sub Bonifacio extrâ centesimum ab Urbe lapidem ex Constantii Imperatoris decreto degere jussi sunt, Cælestinus procul ab Italiâ finibus eisdem ejecit; testatur hoc laudatus Prosper: *Venerabilis, inquit, memoriæ Pontifex Cælestinus, cui ad Catholicæ Ecclesiæ præsidium multa Dominus gratiæ suæ dona largitus est, sciens damnatis non examen judicii, sed solum pœnitentiæ remedium esse præstandum, Cælestinum quasi non discessio negotio audientiam postulantem totius Italiæ finibus jussit excludi.* At non unus Cælestius, sed sectatores etiam irati Pontificis minas reveriti Italiam reliquerunt.

Julianus accepto Augustini altero de Nuptiis, & Concupiscentiâ volumine, quod Alipius ad Valerium ex Africâ detulerat, hortante Floro Episcopo Pelagiano responfionem præcoci ingenio meditatus, statim manum operi admovent, unum enim, & alterum librum vivente Bonifacio illum scripsisse colligo ex iis, quæ idem habet initio ferè libri primi: *Indixisti, inquit, auctoritate patriâ, ut libro Tractatoris Pani, quem ad Valerium Comitem vernula peccatorum ejus Alipius nuper detulit, obviam: cap. 8.* Ibidem etiam hæreticus vellicat quatuor Augustini libros ad Bonifacium scriptos, quos cum Lib. 1. cap. 85. ab Augustino nunc & Lib. 2. cap. 179. nuper ad Bonifacium missos scribat, non obscure indicatur, eosdem adhuc Bonifacio superflite inchoatos. Cum verò lib. 3. cap. 104. dicat; *Etiam illorum scriptorum, quæ ad Bonifacium miserat, insertione partefeci,* liquet tertium librum, ac reliquos post Bonifacii obitum esse exaratos. Julianus, ac Collegæ Cælestini decreto Italiâ excedere coacti in Ciliciam ad Theodorum Mopsuestenum navigare decreverunt; sciebant enim quantâ Theodorus benevolentiam suam ipsorum sectam, cujus idem primus magister fuerat, complecteretur. Idem etiam Julianus plurimum ex Theodori sermonibus adiumenti sibi pollicebatur, quò validius inchoatum adversus Augustinum opus communire. Horum auctor venit Marius Mercator in Comonitorio contrâ Julianum pag. 13. in M. S. Bibliothecæ Palatinæ apud Vaticanum num. 234. *Simul, inquit, admonere volens Julianum etiam Episcopum oppidi Eclanensis hæreticum Pelagianum, seu Cælestianum hunc secutum esse Theodorum, ad quem peragratis terris, & exarato mare, atque Oriente lustrato cum sociis, & participibus sanè* *Synaleptoris*

Sunt de poris suis magno nisu tanquam ad Christianorum dogmatum predicatum magistrum tetendit, unde heresis Pelagiana, seu Caelestiana, quam defendendam, & sequendam suscepit, ab ipso confirmaretur, atque inde velut instructus octo contra fidem Catholicam potius, quam sanctae memoriae Augustinum volumina illa, ut putat, prudentissima conderet. Ex his constat, alios quoque Episcopos Pelagianos unâ cum Juliano longissimam in Ciliciam peregrinationem suscepisse.

Cæterum Julianus scribens ibidem octo contra unum Sancti Augustini libros Theodori doctrinam in quinque contra Dialogos Sancti Hieronymi voluminibus ab eodem assertam suis illis lucubrationibus inferuit, quod etiam in aliis prioribus scriptis fecerat, in quibus Theodori argumenta repetit, ut fragmenta hujus apud Photium Cod. 177. cum Juliani dictis conferenti patet. Hæreticus amissi Episcopatus dedecore, atque ex illiis miseriis exagitationibus tantâ rabie in posteriori hoc opere in Ciliciâ confecto contra Augustinum debacchatus est, ut infamia quæque dicitur in prioribus contra Sanctum Doctorem libris effusa in laudum ferè loco censerit possint, si cum his calumniis comparentur, quas Theodoro favente Augustino importavit; vocat enim eundem ignominia causâ Numidam cetratum, Tractatorem Pœnum, Philosophastrum, pistillo obtusorem, vituperatorem Sanctorum, Patronum Arianorum. In Præfatione lib. 1. & 5. scribit, sibi quanto durior, tanto honestior tuendæ veritatis causam esse factam; receptui minimè canendum; haud decere ulcisci silentio contumelias, & de conscientia portu aliorum ridere naufragia; moveri se ad scribendum contra Augustinum benignitate debitâ humano generi, spe, ac fide in Deum, qui frequenter desperatis rebus opem tulit: at si optato exitu frustraretur, Dei remuneratione donandum; supra casus ancipites suum ipsius opus evasisse, & invincibilis cluere possessionem victoriae; Non pendere se ad prosperitatis popularis eventum: sub ambiguo rerum exitu stare piorum certam sententiam, idola respuendi, supplicia perferendi. Optare denique se persecutionem tumore compresso etiam populis subvenire, & si secus accideret, malle quicquid acerbum est contumeliarum, & periculorum perpeti, quàm non averfari illuviem, fordesque Manichæas. Hæc, & similia hæreticis familiaria Julianus evomit. Hos octo libros Floro Episcopo Pelagiano nuncupavit, à quo Manetis Epistolam Constantinopoli inventam acceperat, ex quâ plerasque sententias in hisce voluminibus exscribit, easque Augustino, cæterisque orthodoxis petulanter æquè, ac falsè exprobrat, quasi cum Manichæis in sententiarum paradoxis colluderent. Porro Julianus multum temporis illis libris scripturiendis impendit; illorum exemplaria anno tantum 427. ab Alipio Romæ reperta ad Sanctum Augustinum confutanda transmissa sunt, ut suo loco dicitur. Scribit Marius Mercator contra Julianum: *Id nunc isto opere tuo post longum tempus elaborato in Ciliciâ ingeris. Necessariâ igitur capituli repetitione quid mare exarato, & Oriente lustrato novum, inauditumque inde attuleris, denuo perscrutemur.* Ex quibus Julianum diuturniores in Ciliciâ moras fecisse arbitror fortè usque ad obitum Theodori sui Meccenatis, ac magistri, qui circa annum 427. fatis concessit, de quâ re ex professo Lib. 2. cap. 4. sermo redibit. Porro Julianus, quod patrono, eidemque magistro gratas obsequii vires redderet, in hisce octo libris ubique Theodori

sententias, & auctoritatem supra cæteros illius ætatis scriptores ad invidiam usque inculcavit, & licet in fragmentis apud Divum Augustinum in Opere Imperfecto id non appareat, hoc tamen à Mario Mercatore, qui eosdem libros impugnavit, expressè affirmatur in hæc planè verba: *Non itaque irascatur, vel succenseat nobis, si eum cum Theodoro, cujus in libris suis infinitas laudes exequitur, ejusque sanctæ auctoritate sententiæ in suo errore gloriatur, alienum à fide catholica esse justèque damnatum detegimus, evincimus, atque dessemus.* Julianus in his octo libris in prioribus quatuor abs se asserta operosius communire tentavit, Apostoli testimonia ab Augustino adducta pravis interpretationis exposuit: concupiscentiam inter naturalia bona recensuit: nullum esse originale peccatum, neque ex illo humanæ vitæ miseriis derivasse: liberum arbitrium nullam ex peccato Adæ pronitatem ad peccandum contraxisse, sed in æquilibrio tam ad bonum, quàm ad malum æquâ ad utrumque potestate consistere: gratiam quidem per baptismum infundi, sed quæ adoptionem ad regnum cælorum largiatur, non quæ primigeniam aliquam labem à pueris in baptismo contractam amoveat: mortem denique, ac partus dolores etiam Adamo non peccante posteros subituros. Quæ sanè tanta verborum copiâ, tantâ orationis elegantia, tanto denique argumentorum apparatu exequitur, ut Theodori ingenium, ac magisterium ibi relucent, ac planè constet, tantas ab Hæresiarchâ erectas contra Catholicam fidem machinas unius Augustini manu everti potuisse.

Insignis annalium Ecclesiasticorum Scriptor ad annum 419. Num. 52. putavit hosce octo Juliani libros editos fuisse contra sex Sancti Augustini, quibus priora quatuor Juliani volumina confutaret. Sed non ita est; nam cum octo libros Julianus in Ciliciâ componeret, Augustinus sex illos in Africâ scribebat. Et quidem Sanctus Doctor disertè affirmat octo Juliani libros contra alterum ab se de Nuptiis, & Concupiscentiâ editum depugnare: *Factum est, inquit in Præfatione Operis Imperfecti, ut sub eodem titulo etiam secundum librum scriberem, contra quem Julianus alios octo nimis loquacitate conscripsit.* Et Libro 4. cap. 5. palam idem testatur addens, nihil à Juliano contra sex illos suos scripturatum fuisse; *Si ergo, ait, talibus incrementis loquacitas tua promoveretur, quem non terreat non veritas, sed numerositas librorum tuorum, quam computare me piget? Homo enim supendâ ubertate facundus, qui prius uni meo tuos quatuor, & alteri meo tuos octo putasti esse reddendos, quis non timeat, ne fortè sex libris meis amplius, quàm mille tuos reddere mediteris.* Idem etiam Baronius num. 53. Gennadium reprehendit, quod scripserit, Julianum septem contra Sanctum Augustinum libros edidisse, quod itidem Honorius Augustodunensis Gennadii exscriptor affirmavit. Video Gennadium in Editione Suffridi ita loqui, sed Suffridus in depravatos codices incidit; nam in Gennadio typis Frobenianis apud Basileam inter opera Sancti Hieronymi excusò hæc de Juliano leguntur: *Hæresim Pelagii defendere nixus scripsit adversus Augustinum impugnatores illius libros quatuor, & iterum libros octo.*